

UČITELJSKI TOVARIŠ.

List za šolo in dom.

Izhaja v 1. in 15. dan vsakega meseca ter stoji za vse leto 3 gold., a za pol leta 1 gold. 50 kr. Spise in dopise vzprejema uredništvo, naročnino in oznanila pa Milic-eva tiskarna v Ljubljani.

Štev. 19.

V Ljubljani, 1. oktobra 1889. l.

XXIX. leto.

Občni zbor „Národne Šole“.

Po zborovanji „vdovskega društva“ zborovalo je društvo „Národne Šole“.

Predsednik ogovori zbrane tako-le:

Slavni zbor!

„Zahvaljevaje se za prijazno udeležbo pri današnjem zborovanji, Vas, častita gospoda, pristrčno pozdravljam in konstatujem v smislu § 10. društvenih pravil, da smo sklepni.

Vaša navzočnost je jasen dokaz, da je nam vsem pri srcu povzdiga slovenskega šolstva.

Poleg duhovniškega stanú ne deluje noben stan tako obsežno, tako važno, tako plemenito, kakor učiteljski; zato je treba, da so v učiteljevi osebi združena vsakovrstna blaga čutila, ki mu pomagajo izpolnovati dolžnosti težavnega poklica pri odgoji mladine.

In ta žlahtna čustva — mislim — da nam vsem polnijo srce ter so in morajo biti bistvena svojstva našega značaja.

V dobrem značaji morajo se dosledno spajati človeške kreposti, in ker mora učitelj vzgledno značajan biti, ni čuda, da vzgojeslovje toliko plemenitosti od nas zahteva.

Izmed lepih potez učiteljevega značaja je zlasti požrtvovalnost ona, ki se mnogokrat v učiteljskih zborovanjih prav častno skazuje.

In ta priznanja vredni pojav požrtvovalnosti je spodbuden in dobrodejen posebno odboru „Národne Šole“, ki se po skromnih svojih močeh radovoljno trudi, pospešiti národno izomiko na podlagi domačega šolstva.

Ne da bi se odbor ošabno ponašal z zaslugami pri razvoju ljudskega šolstva, vender sme z dobro vestjo reči, da je požrtvovalno deloval za 17letne dóbe društvenega obstanda v Ljubljani.

Po gaslu našega presvitlega cesarja „z združenimi močmi“ storilo se je mnogo dobrega, zlasti učeči se mladini, ki je dobivala na roke raznih učil iz društvene zaloge.

K vsemu temu pa je zopet pripomogla požrtvovalnost društvenikov, ki so pošiljali „Národni Šoli“ svoje doneske.

Istotako požrtvovalni so bili dobrotniki, pokladajoč svoje darove na žrtvenik prosvete in omike.

Največji dokaz požrtvovanja pa so zdatne podpore visokega deželnega zbora, veleslavnega mestnega svetovalstva v Ljubljani in slavne kranjske hranilnice.

Hvaležno moramo omeniti tudi darov drugih korporacij, recimo: „kmetijske posojilnice Ljubljanske okolice“, literarnega řečnickega spoleka „Slavija“, „Česko-slovenskega spoleka“ v Pragi in „Matiice Slovenske“. — Vsem tem blagim dobrotnikom in prijateljem „Národne Šole“ bodi na tem mestu izrečena prísrečna zahvala in slava!

Darežljivost šolskih prijateljev in podpirateljev pa ima svoj plemeniti izvor v zgodovini, razvoju in napredku našega šolstva, ki je v najtesnejši zvezi z blagotvorno vlado našega najmilostljivejšega vladarja, njegovega Veličanstva Franca Jožefa I.

Njega očetovski skrbi imamo se zahvaliti, da sta veda in omika postali obena last vseh pod Njegovo slavno krono združenih národov.

On nam je dal nove šolske zakone, a tudi po Svoji brezmejni dobrotljivosti materijalnih sredstev, ki od časa šolskega prerojenja do danes štejejo izvestno ogromne vsote, da se zakoni tem lažje izvajajo.

Tako je presvetlega cesarja požrtvovalnost dobrodejno vplivala, da se je blagi namen, izražen v šolskih zakonih, kolikor možno dosegel, in reči smemo: „Šolstvo je tekom zadnjih 20 let mogočno napredovalo“.

Cesarjeva požrtvovalnost pa je rodila požrtvovalnost v národu, in na tejsloni našega podpornega društva, naše „Národne Šole“ preteklost, sedanost in bodočnost.

Kaj je torej primernejše, kot z navdušenjem vzklikniti: Slava najvišji požrtvovalnosti Njega Veličanstva!

Slava vztrajni požrtvovalnosti našega národa!“

(Dalje prih.)

Domača vzgoja.

Piše **Jakob Dimnik.**

(Dalje.)

Mi trije smo potem vstali in se poslovili, ker taka vzgoja se nam je gnjusila.

Čez leto prišel je deček k svoji teti, da bi tamkaj hodil v latinsko šolo. Mati njegova pa mu je dala s saboj mnogo zavitkov z markami in njenim naslovom, da bi ji prav velikokrat poročal, kako se mu godí pri teti.

Čez nekoliko tednov so sorodniki užé dečka izpodili iz hiše, kjer je imel brezplačno hrano, stanovanje in postrežbo. Njegov stric in teta sta zaradi njega užila v tem kratkem času mnogo žalosti in jeze. Na noben način bi ga ne vzela zopet nazaj, tudi če bi se materi njegovi za vselej zamerila. Deček pisaril je skoraj vsak dan domov, da mora stradati in da hrana ni užitna, če prav je imel prav dobro jed in vsega v obilosti. Ker so bili ti sorodniki brez otrok, vzeli so k sebi potem nekega unuka, kateri je bil prav srečen pri njih, zato ker je bil dobro vzgojen. Naša zaslepljena in nespametna žena spravila je potem svojega sina v neko drugo hišo, kjer je moral oče zanj precej plačevati; mati mu je pa pošiljala na skrivnem denar za sladkarije. Nečemo dalje sledovati tega slučaja, gotovo pa lahko trdimo, da konec tega dečka ne bode dober.

Če postane otrok sladkosneden, ga je prav težko odvaditi te napake. Najložje ga pa vender odvadimo, če mu zapiramo vse sladkarije, kakor pred tatom in mu ne dajemo nič nepotrebne denarja. Ta sladkosnedenost ga osramoti in polagoma tudi prepriča, da lahko vsejedno prav zadovoljno živí, čeprav svojih strasti ne nasiti. Če dobí sladkosnedenec slučajno od svojih sorodnikov ali kje drugod sladkarije, mu jih moramo vzeti in mu jih le tã pa tam prav po malem dajati; čutiti mora namreč, da ne sme samostojno